

Gerechtigheid vervullen

Kerkdienst 11 januari 2026, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Jesaja 42: 1-7 en Matteüs 3: 13-17

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aanvangslied 'Uit uw hemel zonder grenzen' (Lied 527: 1, 2 en 5)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag: Psalm 72a
- Kyriëgebed
- Glorialied 'God heeft het eerste woord' (Lied 513)

WOORD

- Met de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek*
 - Lied met de kinderen 'Leven is gegeven' (Lied 359) in canon*
- Schriftlezing Jesaja 42: 1-7
- Lied: 'Ik breng een rechter aan het licht' (459: 3, 4, 5 en 7)
- Schriftlezing Matteüs 3: 13-17
- Lied 'Nu Gij de doop ontvangt in de Jordaan' (Lied 524: 1, 2 en 3)
- Preek

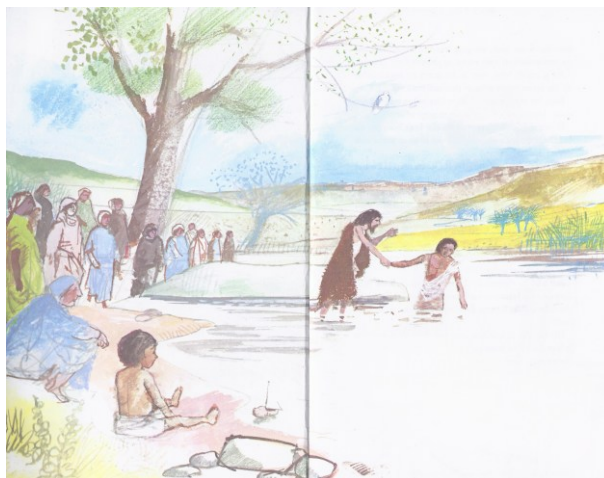
Het is een pittig gesprek, daar aan de oever van de Jordaan - tussen Jezus en Johannes de Doper.

In onze vertaling is het iets te lief vertaald. Je zou ook dit kunnen lezen:

Dán komt Jezus uit Galilea naar de Jordaan bij Johannes om door hem gedoopt te worden. Maar Johannes houdt hem tegen en zegt: Ik heb het nodig gedoopt te worden door jóu, en jij komt tot míj? Jezus geeft hem als antwoord: laat het onmiddellijk toe! zó immers past het ons alle gerechtigheid te vervullen!

Dán laat Johannes Hem toe.

Jezus trek Johannes zelf zo ongeveer de Jordaan in, zoals hier mooi te zien is.

Johannes maakt naam in Judea en Galilea. Hij roept mensen op om zich te bekeren. Zich opnieuw tot God te wenden. Het nieuwe jaar met een frisse start te beginnen. Zich weer te focussen op wat echt belangrijk is. Je naaste liefhebben als jezelf en God boven alles – zo iets. En zijn roep wekt een verlangen in de mensen op. Een verlangen naar een andere wereld. Waarin niet het recht van sterkste heerst, maar vrede en naastenliefde. Hoe herkenbaar is dit! Hoe weinig is er veranderd in tweeduizend jaar. De Pax Romana van het jaar nul is de Pax Americana van 2026 geworden. Het verlangen is niet veranderd. Het verlangen naar een wereld waarin het niet draait om wie de grootst spierballen heeft, maar wie het grootste hart heeft.

Dat verlangen weet Johannes stem te geven. En dat niet alleen: hij schetst ook een nieuwe toekomst, Hij geeft hoop. Hij kondigt aan dat deze huidige wereldorde zal wijzigen – de bijl ligt al

aan de wortel van de boom – en dat er een *nieuwe* orde zal aanbreken: het koninkrijk van God is nabij.

Het slaat aan. Iedereen die niet de macht heeft – iedereen die lijdt onder het juk van de sterke arm - verlangt daarnaar. Tóen de onderdrukte joodse bevolking van Judea en Galilea. Eigenlijk iedereen die geen Romein was, behalve een klein groepje Joodse elite.

Nu mensen van kleur, of met een andere geaardheid, met niet de juiste papieren, of ook: jongere en oude generaties die zich zorgen maken om de wereldhoudingen en klimaatverandering.

Het slaat aan. Van heinde en verre komen ze naar de Jordaan om zich te laten dopen,.

Die plek is niet zomaar gekozen. Ja natuurlijk, dopen kan je alleen op een plek waar water is. En dat stond er toen nog in de Jordaan. Maar Johannes had ook in de zee kunnen gaan staan, of aan het meer van Galilea. Nee, Johannes staat aan de Jordaan omdat de Jordaan een grensrivier is. Vanuit de woestijn het Beloofde Land in. Johannes heeft zijn roeping, zijn vorming, zijn ontmoeting met God gehad in de woestijn, aan de oostkant van de Jordaan. In de wildernis, waar hij leefde van sprinkhanen. Johannes vertegenwoordigt die andere wereld. Hij brengt iets van God mee in zijn voorkomen. Hij heeft zijn leven geheiligd in de woestijn.

Ook dat boezemt ontzag in. Hij moet wel weten waar hij over praat, want hij heeft, net als Mozes, God ontmoet, in de verlatenheid van de woestijn.

En dus kómen de mensen - nieuwsgierig en vol hoop en verlangen.

Ze komen om zich te laten onderdompelen in het nieuwe leven dat Johannes hen voorhoudt.

Tot zo ver niets nieuws en tot zover ook te begrijpen.

Ook passend op deze tweede zondag van het nieuwe jaar. Ook wij zoeken naar aanknopingspunten in ons leven en in deze wereld om hoop te houden. We nemen ons voor wat vaker contact te zoeken met anderen. Te bellen of een afspraak te maken. We nemen ons voor gezonder te leven. Misschien nemen we ons ook wel voor wat minder te kopen, en zo de pakketjesstroom uit China wat te verminderen, ik weet het niet. Of je doet je auto weg en kijkt of het ook zonder kan – zoals wij dit jaar eens proberen.

Johannes staat voor die andere wereld.

Hij zegt: *Yes we can!* Als Obama ooit – *Chance is coming to America* – zouden ze er daar nog in geloven?

Maar dan gebeurt er toch wel iets heel bijzonders daar met je voeten in het water van de Jordaan.

Want tussen die honderden heilbegerige mensen die zich laten dopen, staat Jezus.

En dat klopt niet.

Dat past niet in het plaatje.

Opeens is er kortsluiting in Johannes' hoofd.

Wacht even. Ik sta hier vol vuur in mijn kamelenharenmantel en broodmager van de sprinkhanen, als onheilsprofeet het einde der tijden aan te kondigen, en de mensen op te roepen dat ze zich moeten bekeren, hun zonden moeten belijden en zich opnieuw tot God moeten wenden, want de Messias komt eraan. Er komt iemand na mij die groter is dan ik. Van wie ik niet eens de riemen van zijn sandalen vast zou mogen maken. Zo groot is hij...

En nu staat die Messias opeens in levende lijve voor mij?!

Om zich te laten dopen?

Hoe dan?

Hij hoeft zich toch niet bekeren? Waarvan dan?

Hij hoeft toch niet een nieuw leven te beginnen? Hij is het nieuwe leven zelf!

Honderden mensen op de oever van de Jordaan.

Toekijkend, of rustig wachtend op hun beurt om gedoopt te worden. En Johannes is rustig aan het werk, en hij doopt en hij doopt en hij doopt, in de Naam van de Vader, en de Zoon en de

heilige Geest, en hij heeft zijn handen al in het water en hij kijkt eens op, en ziet opeens Jezus daar staan, in het water, met zijn hoofd nederig gebogen, en Johannes schrikt.

Wat? – ik - Jezus dopen?

“ik heb het nodig gedoopt te worden door jón, en jón komt tot míj?”

Naast die honderden Judeeërs en Galliërs wordt ook Johannes de Doper zèlf hier bekeerd.

Want ook hij heeft een verkeerd beeld in zijn hoofd van het naderende koninkrijk en van Gods macht en van de Messias die komt en gekomen is.

Johannes ziet een nieuwe keizer voor zich, die de ongelovige het heilige land uitgooit en nieuw Koninkrijk van Israël sticht. Waar de koning – als gezalfde – als nieuwe Messias zal heersen, zoals ooit in de glorie van Davíd en Salomo.

Johannes denkt dat ze van de *Pax Romana* overgaan tot de *Pax Messiana*. Afgedwongen met een bijl die al aan de wortel ligt.

Maar zo is het niet.

Johannes moet Jesaja 42 eerst nog maar eens lezen:

“Hier is mijn dienaar, hij is mijn uitverkorene, in hem vind Ik vreugde, Ik heb hem met mijn geest vervuld. Hij zal alle volken het recht doen kennen. Hij schreeuwt niet, hij verheft zijn stem niet, hij roept niet luidkeels in het openbaar; het geknakte riet breekt hij niet af, de kwijnende vlam zal hij niet doven. Het recht zal hij zuiver doen kennen.”

Jezus is niet een volgende autoritaire heerser, die een theocratie zal stichten, juist niet. Wat Johannes moet leren is dat Jezus één wil zijn, één móet zijn met die honderden mensen om hem heen die dorsten en hongerden naar gerechtigheid. Jezus is er om zijn handen om die kwijnende vlaspit te houden, zodat het vlammetje niet dooft. Jezus is er om een dat gekrookte riet te beschermen zodat het niet breekt.

Het hoort bij Jezus' missie om juist zich te onderwerpen aan alles wat het aardse leven met zich mee brengt. Om alles aan vreugde en verdriet, aan honger en overvloed, aan euforie en pijn, aan leven en dood te ondergaan. In alles moet en zal hij mens zijn, en dus moet hij gedoopt worden – zoals iedereen, omdat dat de enige manier is om “alle gerechtigheid te vervullen”.

Jezus slaat niet met zijn vuist op tafel om de orde te herstellen. Jezus grijpt niet in met een machtsvertoon met helikopters en getrainde commando's om een dictator te verwijderen, Jezus schuift niet iedereen aan de kant om *regimechange* voor elkaar te krijgen. Nee – juist niet – dat bots met alles waar Jezus en zijn Vader voor staan.

Jezus kiest voor de kwetsbare, de onderdrukte, door één met ze te worden.

Dát is de gerechtigheid die hier vervuld moet worden. Het is de gerechtigheid van Jesaja 42: *In gerechtigheid heb Ik, de HEER, jou geroepen. Ik zal je bij de hand nemen en je behoeden, Ik neem je in dienst voor mijn verbond en maak je tot een licht voor alle volken, om blinden de ogen te openen, om gevangenen te bevrijden uit de kerker, wie in het duister zitten uit de gevangenis.* Niet met de botte bijl. Maar door gevangenen te bezoeken, voor blinden de ogen te zijn, voor wie in het duister is zal ik het Licht van de wereld zijn.

Dit korte stukje uit het Evangelie vertelt al het hele verhaal dat nog komen moet. Het evangelie van Jezus Christus, het koningschap van deze Messias dat betekent: met de mensen kopje ondergaan, en er levend uit komen.

Dat is wat Johannes moet leren vandaag. Aldus past het ons alle gerechtigheid te vervullen. Jezus komt voor het eerst tevoorschijn uit de mensenmassa en hij vertelt in die ene zin het paasevangelie. Jezus trekt Johannes het water in. Hij moet gedoopt worden. Het kan niet anders.

Er is er Eén die het begrijpt. Daar aan de oever van de Jordaan. En dat is God de Vader zelf.

Want er klinkt een stem uit de hemel. En die stem citeert Jesaja 42: *“Hier is mijn dienaar, hij is mijn uitverkorene, in hem vind Ik vreugde,”*

Wat Johannes moet leren vandaag is wat wij elke dag moeten leren.

Een goed voornemen dat je elke dag weer moet vernieuwen:

Niet een grote mond opzetten.

Niet de sterkste willen zijn.

Niet over mensen willen heersen.

Niet met geweld de bijl in de boom zetten en hem omhakken.

Nee: door je hurken gaan en vragen: wat kan ik voor je doen. De boom extra mest en water geven en de ruimte om te groeien – naar het licht.

Wordt je leven er makkelijker van? Nee, bepaald niet.

Wordt de wereld er beter van? Ook niet meteen, vrees ik – al hoop ik maar dat Poetin en Trump vandaag ook een preek horen over Matteüs 3 en Netanyahu gisteren een preek over Jesaja 42 – wie weet.

Maar je gaat er wel anders door kijken. Je gaat zien waar er een lichtje flakkert dat wel wat hulp kan gebruiken om te blijven branden.

Je gaat het zien: die prachtige bloem die dreigt te knakken, en je koestert hem en houdt hem in leven.

Het is veel op je handen zitten.

Het is niet echt iets voor ongeduldige mensen als ik.

Maar het is wel wat van ons gevraagd wordt.

Want aldus past het ons alle gerechtigheid te vervullen. Hem achterna. Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied: 'Omdat hij niet ver wou zijn' (Lied 528: 1, 2, 3 en 5)
- Dankgebed, Voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collectes

GAAN

- Slotlied 'Komt ons in diepe nacht ter ore' (Lied 489)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"